

Název: **Vývoj optických médií**

Forma: seminář teorie filmu (zimní semestr 2008)

Vyučující: **PhDr. Kateřina Svatoňová, Mgr. Václav Hájek**

Časový rozsah: dvě hodiny týdně : **Pondělí: 14:10 – 15:45**

Stručná charakteristika kurzu:

Tento přednáškový cyklus se bude zabývat určitými aspekty problematiky vizuálního znázorňování a vnímání. Pozornost zaměříme na otázku médií, s jejichž pomocí se vizuální obraz a vjem uskutečňují. Médium znamená prostředek, nástroj, vehikl, ale také střed. Tedy to, co stojí mezi divákem / operátorem / tvůrcem (atd.) a objektem / obrazem / vjemem (atd.). Médium tyto póly spojuje i rozhraničuje. Je komunikačním kanálem i hranicí (bariérou, rámem ...). Médium nejen slouží určité funkci, ale má i svou samostatnou existenci. Médium je ovlivňováno, ale také ovlivňuje. Je řízeno, ale také řídí. Optická či vizuální média mají paralelní historii s historií obrazu či percepce (v ontogenetickém i fylogenetickém smyslu). Mají vztah k jiným typům médií, s nimiž jsou občas porovnávána, hierarchizována. Často se projevuje zvýšená snaha právě tuto oblast médií kontrolovat či kriticky reflektovat. Tato média jsou prý mocná až nebezpečná, jsou údajně schopná podprahové manipulace. Budeme sledovat především období před-technických médií, z nichž se rodí současná situace hypertrofovaného, virtuálního obrazu, který postupně vytváří soběstačnou realitu.

Témata přednášek:

1. Teorie a dějiny vidění
2. Média: pojem a rozmanitost koncepcí
3. Perspektiva a „okno“
4. Zrcadlo, odraz, poznání
5. Projekce a magie
6. (O)tisk, stopa, odlitek, index
7. Binokularita, prostor, iluze
8. Vnímání čtvrté dimenze
9. Pohyb obrazu a pohyb diváka
10. Gesamtkunstwerk
11. Soukromé a veřejné
12. Od optického k digitálnímu

Literatura:

Friedrich Kittler: Optische Medien. Berliner Vorlesung 1999, Merve Verlag, Berlin 2002.

J. Berger: Ways of Seeing, London 1972

- P. Bourdieu: O televizi, Praha 2002
- V. Flusser: Do univerza technických obrazů, Praha 2001
- P. Virilio: Stroj videnia, Bratislava 2002
- W.J.T. Mitchell: Picture Theory, Chicago 1994
- N. Bryson, M.A. Holy, K. Moxey: Visual Culture: Images and Interpretations, Hanover 1994
- J. Crary: Techniques of the Observer. On Vision and Modernity in the 19-th Century, Massachusetts 1995
- S. Zielinski: Archäologie der Medien. Zur Tiefenzeit des technischen Hörens und Sehens, Reinbek bei Hamburg 2002
- N. Bryson: Vision and Painting, Yale 1994
- E.H. Gombrich: Umění a iluze, Praha 1985
- L. Kesner ml.: Muzeum umění v digitální době, Praha 2000
- L. Kesner ml.: Virtuální světy obrazů a metamorfózy vidění, Ateliér 9/2001
- R. Barthes: Světlá komora, Praha
- H. Belting: Bild und Kult. Eine Geschichte des Bildes vor dem Zeitalter der Kunst, München 1990
- S. Sontagová: O fotografii, Praha 2002
- M. Baxandall: Stíny a světlo. Umění a vizuální zkušenost, Brno 2003
- L. Manovich: The Language of New Media, The MIT Press 2002
- T. Brennan a M. Jay (ed.): Vision in Context: Historical and Contemporary Perspectives on Sight, Routledge 1996
- U. Hick: Geschichte der optischen Medien, München 1999
- N. Pastore: Selective History of Theories of Visual Perception: 1650-1950, Oxford 1971
- J. Elkins: Art History and Images that are not Art, Art Bulletin, 1996, s. 553 ad.
- P. Francastel: Figura a místo. Vizuální řád v italském malířství 15. století, Praha 1984
- D. Draaisma: Metafory paměti, Praha 2003
- N.J. Wade: A Natural History of Vision, Cambridge 1998
- J.B. Thompson: Média a modernita, Praha 2004
- R. Barbaras: Touha a odstup. Úvod do fenomenologie vnímání, Praha 2005

